

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/186/2018
Identifikačné číslo spisu:	5111238637
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5111238637.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. L. U., bývajúceho v Ž., M. XX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Kubánim, so sídlom Piešťany, Teplická 2251/121 proti žalovanému Inšpektorátu práce Žilina, so sídlom v Žiline, Hlavná 2, IČO: 359 934 99, o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 6 Cpr 2/2011, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. decembra 2017 sp. zn. 10 CoPr 1/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. októbra 2016 sp. zn. 6 Cpr 2/2011-311 vyhovel žalobe a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14.826,24 € s príslušenstvom (podrobne vymedzeným vo výroku napadnutého rozhodnutia). Dôvodil, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 25 C 296/2010-182 zo 4. decembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 101/2013 z 25. apríla 2013 bolo právoplatne určené, že výpoveď zo dňa 30. septembra 2010, ktorú dal žalovaný žalobcovi, je neplatná. Zároveň mal za preukázané, že žalobca dňa 15. decembra 2010 oznámil žalovanému, že naďalej trvá na vykonávaní práce plnením povinností, ktoré vyplývajú zo služobného pomeru, založeného pracovnou zmluvou z 1. augusta 2005. Nadväzne okresný súd konštatoval, že žalobca má v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce nárok na náhradu mzdy odo dňa 16. decembra 2010. Keďže v priebehu konania žalovaný uhradil žalobcovi z titulu náhrady mzdy sumu 7.364,04 €, vrátane súvisiaceho príslušenstva - úroku z omeškania, zoberal žalobca žalobu v dotknutom rozsahu späť a v tejto časti („v zbytku nad sumu 14.826,24 € s príslušenstvom“) súd konanie zastavil. Zdôraznil, že žalovaným subjektom je inšpektorát práce, ktorá inštitúcia má v zmysle zákona č. 125/2006 Z. z. vykonávať štátnu správu v oblasti inšpekcie práce a presadzovať ochranu zamestnancov pri práci; čo však platí nielen navonok, ale aj dovnútra, t. j. vo vzťahu k vlastným zamestnancom. Napriek tomu, žalovaný „ako osoba znalá pracovnoprávných predpisov“ sám vec po podaní žaloby o

neplatnosť rozviazania štátnozamestnaneckého pomeru neriešil, ale čakal, ako dotknutý spor dopadne. Až keď s odstupom rokov a z rozhodnutí súdov mal žalovaný jednoznačne preukázané, že pochybil, vyplatil žalobcovi náhradu mzdy s príslušenstvom za prvých dvanásť mesiacov. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že dôvody, ktoré uvádzal žalovaný, na primerané zníženie, či nepriznanie náhrady mzdy za ďalšie obdobie, t. j. obdobie presahujúce 12 mesiacov, nie sú také zásadné, aby odôvodňovali využitie tohto výnimočného oprávnenia konajúceho súdu. Okrem statusu a úloh žalovaného poukázal aj na to, že je „celkom logický“ postup žalobcu, ktorý si v čase právnej neistoty našiel prácu a legitímnym spôsobom získal 3x100,- €. Zároveň žalovanému aj v čase predchádzajúcom neplatnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru bolo známe súčasné (spolu so mzdou) poberanie (predčasného) starobného dôchodku žalobcom. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel, žalobcovi priznal uplatnenú náhradu mzdy vo výške 14.826,24 € s príslušenstvom, pričom čiastočne (v otázke rozsahu úroku z omeškania - bod 43. odôvodnenia napadnutého rozsudku - žalobu „v zbytku“ zamietol). O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že v spore úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v rozsahu 100 %, pretože žalovaný bol úspešný len v nepatrnej časti.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. decembra 2017 sp. zn. 10 CoPr 1/2017 rozsudok súdu prvej inštancie po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní ako vecne správny potvrdil. Dôvodil, že o neplatnosti výpovede danej žalobcovi žalovaným listom z 30. septembra 2010 bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 25 C 296/2010-182 zo dňa 4. decembra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 101/2013 zo dňa 25. apríla 2013 a v zmysle § 226 CSP sú dotknuté rozhodnutia aj pre konajúce súdy záväzné, preto je nepodstatnou argumentácia odvolateľa spochybňujúca ich správnosť. Len na okraj odvolací súd dodal, že žalovanému nič nebránilo podať voči rozhodnutiu odvolacieho súdu mimoriadny opravný prostriedok; osobitne, ak dovolanie bolo i písomne vypracované. Súd prvej inštancie nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali primerané zníženie, prípadne nepriznanie náhrady mzdy nad 12 mesiacov v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Odvolací súd zdôraznil, že (aj) v tejto časti odvolacieho prieskumu je viazaný nielen rozsahom odvolania, ale aj jeho konkrétnymi dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzí v zákonom stanovenej lehote na podanie tohto opravného prostriedku. Odvolateľ len veľmi všeobecne poukázal na dobré mravy. V odvolaní však nevymedzil žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by v súdnej veci z hľadiska dobrých mravov odôvodňovali zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov. Odvolateľom tvrdené nesprávnosti rozhodnutí o neplatnosti výpovede sú v štádiu rozhodovania o náhrade mzdy nepodstatné; navyše ide výlučne o subjektívne hodnotenia odvolateľa, ktoré odporujú právoplatným, a teda záväzným súdnym rozhodnutiam. Dodal, že naopak veľmi významným - aj z hľadiska eventuality skúmania súladu výkonu práva s dobrými mravmi - je postoj a správanie žalovaného v spore o neplatnosť výpovede, ktoré bezprostredne a v zásadnej miere ovplyvnili rozsah náhrady mzdy. Nadväzne je namieste „na ťarchu“ zamestnávateľa vyhodnotiť trvanie sporu v časti o neplatnosť; osobitne jeho predĺženie opakovaným podaním odvolaní žalovaným. Skutočnosť, že žalovaný z titulu jeho zákonom vymedzenej pôsobnosti je inštitúciou dohliadajúcou na dodržiavanie pracovnoprávných predpisov a presadzujúcou ochranu zamestnancov, len podčiarkuje a znásobuje neadekvátnosť jeho správania sa v spore. Pokiaľ žalovaný poukazoval na jeho financovanie zo štátneho rozpočtu, uvedená skutočnosť nemá žiaden osobitný význam z hľadiska rozsahu povinnosti zamestnávateľa nahradiť mzdu z titulu neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Pripustenie odlišného postavenia inštitúcií financovaných zo štátneho rozpočtu v rozoberaných súvislostiach oproti iným zamestnávateľským subjektom by zároveň predstavovalo porušenie jedného z nosných princípov právneho štátu - princípu rovnosti subjektov právnych vzťahov. V súvislosti s problematikou úroku z omeškania z (nevyplatenej) náhrady mzdy odvolateľ neadekvátne poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 494/2013 z 9. októbra 2013. Obsah predmetného rozhodnutia nepodporuje argumentáciu žalovaného o (zákonnej) nemožnosti priznania úrokov z omeškania. Naopak, ústavný súd výslovne uvádza (záver 10. strany uznesenia): „...zamestnávateľ sa dostáva do omeškania s vyplatením jednotlivých mesačných náhrad mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru márnym uplynutím výplatného termínu v nasledujúcom kalendárnom mesiaci, z čoho vyplýva i to, že nasledujúcim dňom vzniká zamestnancovi právo na úrok z omeškania z príslušnej sumy náhrady mzdy“. Rozhodnutiami ústavného súdu, ktoré sa

týkajú základných ľudských práv a slobôd (ktoré kritérium dotknuté uznesenie spĺňa), sú súdy v zmysle § 193 CSP (predtým § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O.s.p.“) viazané. Zároveň rozhodnutie ústavného súdu predstavuje i ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít podľa čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP. Taktiež vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenia sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009; 2 Cdo 76/2011 z 31. mája 2012; či 5 MCdo 8/2012 z 26. januára 2015) bol vyslovený názor, že zamestnávateľovi vzniká v prípade omeškania s plnením náhrady mzdy povinnosť zaplatiť zamestnancovi aj úrok z omeškania. Odvolateľ neposkytol relevantnú protiargumentáciu, ktorá by bola spôsobilá podmieniť odklon od popisovanej ustálenej súdnej praxe. Podkladom na takýto odklon nie je rozhodnutie iného odvolacieho súdu v inej veci, ktoré nespĺňa atribút ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a ani nie je v zmysle § 193 CSP záväzné pre súdy konajúce v prejednávacom prípade. Nadväzne je správnym záver o dôvodnosti uplatňovania (a priznania) nároku aj na úroky z omeškania. Keďže odvolacie námietky žalovaného boli neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti, napadnutý rozsudok v meritornej časti potvrdil. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od meritorneho rozhodnutia závislý, výrok o trovách prvoinštančného konania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. V dovolaní uviedol, že ho podáva v súlade s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP s návrhom, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie (bod 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku) na niečom, čo nie je zákonom predpísané, stanovené a upravené. Zopakoval, že rozhodnutie súdu prvej inštancie č. k. 25 C 296/2010-101 z 15. novembra 2011 nebolo v čase nevyplatenia mzdy právoplatné a vykonateľné a z toho dôvodu nebolo povinnosťou žalovaného plniť. Namietal i priznanie úrokov z omeškania s poukazom na § 1 ods. 4 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. januára 2009. Mal zato, že je obmedzená subsidiárna pôsobnosť Občianskeho zákonníka na pracovnoprávne vzťahy výlučne v rozsahu jeho všeobecných ustanovení. Dodal, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu platu v dôsledku neplatnej výpovede z 30. septembra 2009 a z toho dôvodu mu právo na úroky z omeškania nevzniklo. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 180/2009, ktoré deklaruje, že aj keď súčasný Zákonník práce ani iný pracovnoprávny predpis nepodáva úpravu úrokov z omeškania, treba postupovať podľa občianskoprávných predpisov. Namietal správnosť takéhoto záveru, nedokonalosť právnej úpravy. Poukázal aj na uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 494/2013. V bode III dovolania dovolateľ podrobne rozpisal skutkové okolnosti sporu o neplatnosť výpovede vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 25 C 296/2010. V závere dovolania poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, konkrétne na uznesenie sp. zn. 6 Cdo 155/2017, z ktorého vyplýva, že základným procesným právom strany sporu je aj riadne zákonné zdôvodnenie rozhodnutia súdu. Dodal, že doposiaľ nenašiel jedinú rozhodnutie najvyššieho súdu ani ústavného súdu k problematike priznávania úrokov z omeškania z nevyplatenej náhrady mzdy nad 12 mesiacov.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie zamietnuť. K namietanému priznaniu úroku z omeškania poukázal na uznesenie najvyššieho súdu z 31. mája 2012 sp. zn. 2 Cdo 76/2011. Dodal, že žalovaný počas prebiehajúceho súdneho konania o náhradu mzdy z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru uhradil žalobcovi časť vymáhanej náhrady mzdy od januára 2011 do decembra 2012 aj s príslušenstvom, od januára 2012 až do decembra 2012 a prisľúbil mu uhradiť najneskôr do 30. júna 2018 náhradu mzdy za január 2013 až júl 2013, čím sa sám stotožnil a uznal dôvodnosť vymáhaného nároku žalobcu. Žalobca skonštatoval, že odôvodňovať dovolanie poukazovaním na rozhodnutia Okresného súdu Žilina č. k. 25 C 101/2013-182 zo 4. decembra 2012 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 101/2013 z 25. apríla 2013 vo veci určenia neplatnosti výpovede danej žalobcovi žalovaným je právne nerelevantné. Námietku žalovaného, že nemá dostatok finančných prostriedkov považuje za nedôvodnú, keď žalovaný prijal 9 nových zamestnancov a svojim zamestnancom vyplácal odmeny, osobné príplatky. Uzavrel, že dovolanie žalovaného je nedôvodné, právne nerelevantné, neprípustné.

5. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Opakovane uviedol, že jeho žiadosť o nepriznanie náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce je dôvodná, a to najmä preto, že náhrada mzdy aj za obdobie nad 12 mesiacov je v rozpore s dobrými mravmi, pretože žalobca sám dobre vie, že keby bol dostal výpoveď o jeden deň neskôr, nebol by uspel na súde žalobou o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Žalovaný opakovane podrobne opísal skutkový stav veci v konaní o určenie neplatnosti výpovede. Poukázal na dôvodnosť vyplácania odmien zamestnancom na základe nárastu výkonov inšpekcie práce. Dodal, že prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j. že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je neopodstatnené a je dôvodné ho odmietnuť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov osobitné postavenie. Dovolanie ani podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [pozri napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

8. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť len tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaný v dovolaní výslovne vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky, a zároveň, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Otázkou relevantnou v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je teda právna otázka, ktorá ešte nebola riešená dovolacími senátmi najvyššieho súdu, takže vo vzťahu k nej sa ani nemohla ustáliť rozhodovacia prax odvolacieho súdu. Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a b/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená.

13. Dovolateľ svojím dovolaním napadol rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. decembra 2017 sp. zn. 10 CoPr 1/2017 v celom rozsahu, teda v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi 14.826,24 € ako náhradu mzdy z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru za obdobie presahujúce 12 mesiacov (za obdobie január 2012 až júl 2013), ako i v časti úrokov z omeškania.

14. Dovolateľ v časti priznanej náhrady mzdy 14.826,24 € právnu otázku nenastolil napriek tomu, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu veci, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia. Textu dovolania chýba totiž vymedzenie toho, čo je otázne. Žalovaný v úvode textu uvádza nesprávnosť napadnutého rozhodnutia (II. bod 1. a 2. dovolania), nesprávnosť skutkových zistení (II. bod 4, III. a IV). Predmetný text ani v spojitosti so zvyšnými časťami dovolania neumožňuje posúdiť, akú otázku (resp. otázky) považoval žalovaný za významnú z hľadiska prípustnosti (dôvodnosti) jeho dovolania v časti priznanej náhrady mzdy 14.826,24 €.

15. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. BECK, str. 1382).

16. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 CSP) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku (v danom prípade v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP) mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach CSP nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ na mysli pri formulovaní dovolania. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

17. V danom prípade žalovaný v dovolaní v časti náhrady mzdy podrobil kritike len skutkové a právne závery súdov, ale nenaformuloval právnu otázku, ktorá podľa jeho presvedčenia doposiaľ nebola riešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). V súvislosti s poukázaním na uvedenú nejasnosť, neurčitosť a nezrozumiteľnosť vymedzenia právnej otázky významnej z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd pripomína, že postup súdu pri odstraňovaní väd podania, ktorý sa uplatňuje v konaní na súde prvej inštancie (§ 129 CSP), sa v dovolacom konaní neuplatňuje.

18. Dovolanie žalovaného v časti náhrady mzdy z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru je vadné v (ne)vymedzení právnej otázky, ktorú doposiaľ dovolací súd neriešil, čo bolo pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP podstatné. Vada dovolania tejto povahy

bráni dovolaciemu súdu, aby v danom prípade uskutočnil dovolací prieskum. Dovolací súd preto dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. f/ odmietol.

19. Žalovaný ani v časti priznania úrokov z omeškania v dovolaní právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP nenaformuloval dostatočne jasne a zreteľne. Z obsahu dovolania sa však javí, že žalovaný za právnu otázku, ktorá doposiaľ nebola riešená dovolacím súdom, považuje otázku „či žalobca má právo na úroky z omeškania v dôsledku omeškania s platením náhrady mzdy z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru z 30. septembra 2010, a to vzhľadom na znenie § 1 ods. 4 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. januára 2009, ktoré obmedzuje subsidiárnu pôsobnosť Občianskeho zákonníka na pracovnoprávne vzťahy výlučne v rozsahu jeho všeobecných ustanovení“.

20. Dovolateľ nedôvodne tvrdí, že doposiaľ o otázke priznania úrokov z omeškania z neplatného skončeného pracovného pomeru nebolo rozhodnuté, že táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

21. „Ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v rozhodnutiach alebo stanoviskách najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu nespochybňujú názory obsiahnuté v rozhodnutí dosiaľ nepublikovanom, alebo dokonca tieto názory akceptovali, prípadne myšlienkovito na ne nadviazali a rozviedli alebo z nich vychádzali (porovnaj 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Na takto vymedzený pojem ustálenej súdnej praxe najvyšší súd nadviazal v rozhodnutí z 24. januára 2018 sp. zn. 6 Cdo 29/2017, v zmysle ktorého do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

22. V spojitosti s rozhodovaním o úrokoch z omeškania ako príslušenstve priznanej náhrady mzdy, najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 116/2008 zo 17. decembra 2009 uviedol, že povinnosť zamestnávateľa poskytnúť zamestnancovi náhradu mzdy z neplatného rozviazania (skončenia) pracovného pomeru - a s tým súvisiaca splatnosť tejto náhrady - nevzniká až súdnym rozhodnutím, ale vyplýva z citovaných ustanovení hmotného práva. Nevyplatenie náhrady mzdy v lehote splatnosti má za následok omeškanie s možnosťou požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy. Zákonník práce z roku 1965 (zákon č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov) túto možnosť jednoznačne vyjadril vo svojom § 256 ods. 2 prvá veta tak, že účastník, ktorého peňažný nárok nebol včas a riadne uspokojený, môže požadovať úroky z omeškania vo výške ustanovenej pre občianskoprávne vzťahy. Keďže terajší Zákonník práce (zákon č. 311/2001 Z. z.) a ani iný pracovnoprávny predpis nepodáva úpravu o úroku z omeškania, treba postupovať i v takomto prípade podľa občianskoprávných predpisov. Pri omeškaní s náhradou mzdy z neplatného rozviazania (skončenia) pracovného pomeru platí preto výška úrokov z omeškania určená nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. pre omeškanie s plnením peňažného dlhu (nariadenie v § 3 a § 4 je vykonávacím predpisom k § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

23. V tomto smere žiada sa pripomenúť aj rozhodnutie z 30. apríla 2012 sp. zn. 6 Cdo 246/2010, ktoré bolo neskôr zverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod poradovým publikačným číslom 32/2012 (zväzok 4, ročník 2012, strana 168). Z uvedeného rozhodnutia vyplýva právny záver, že predpokladom vzniku práva na náhradu mzdy v zmysle § 61 ods. 1 Zákonníka práce je neplatné skončenie pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým zrušením alebo v skúšobnej dobe a oznámenie zamestnanca, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Právo na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru môže preto

vzniknúť najskôr odo dňa, keď zamestnanec oznámi zamestnávateľovi, že trvá na tom, aby bol ďalej zamestnávaný. Pri náhrade mzdy ide nepochybne o uspokojenie peňažného nároku, ktorý zaniká splnením, pričom účastník je povinný nárok druhého účastníka uspokojiť včas a riadne. K omeškaniu zamestnávateľa so splnením nároku na náhradu mzdy dochádza aj v tomto prípade vtedy, ak nárok včas a riadne nesplní. Omeškanie nastáva uplynutím času určeného na plnenie, t. j. ak zamestnávateľ neposkytne plnenie zamestnancovi najneskôr v posledný deň splatnosti nároku. Čas splnenia môže byť predovšetkým dohodnutý účastníkmi; môže však byť ustanovený aj právnym predpisom. Z ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce vyplýva, že náhrada mzdy je rovnako ako mzda splatná pozadu za mesačné obdobie (ak v podnikovej kolektívnej zmluve alebo v pracovnej zmluve nebolo dohodnuté iné obdobie), a to v najbližšom výplatnom termíne po uplynutí obdobia, za ktoré sa poskytuje. K omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru dochádza preto u jednotlivých náhrad miezd spravidla za ten-ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Samotným právoplatným rozhodnutím o určení neplatnosti právneho úkonu, ktorým mal byť skončený pracovný pomer, totiž právo na náhradu mzdy ako hmotnoprávny nárok vyplývajúci z ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce nevzniká. Týmto deklaratórnym rozhodnutím sa rieši len otázka platnosti skončenia pracovného pomeru, ktorá v konaní o zaplatenie náhrady mzdy nemôže byť riešená ako predbežná, vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z § 64 Zákonníka práce. Pokiaľ by v lehote uvedenej v tomto ustanovení nebola podaná žaloba o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, platila by fikcia, že pracovný pomer skončí platne, aj keby išlo o neplatný rozvázovací úkon. Aj keď teda pre rozhodnutie súdu o priznaní nároku na náhradu mzdy podľa § 61 ods. 1 Zákonníka práce je potrebné, aby otázka platnosti bola vyriešená v samostatnom konaní na základe žaloby podanej podľa § 64 Zákonníka práce, omeškanie zamestnávateľa s plnením tohto nároku nastáva márnym uplynutím termínu splatnosti náhrady mzdy.

24. Pre úplnosť treba uviesť, že k obdobným záverom dospel najvyšší súd aj v rozhodnutiach z 27. augusta 2009 sp. zn. 4 Cdo 243/2008, z 31. mája 2012 sp. zn. 2 Cdo 76/2011, z 26. januára 2015 sp. zn. 5 MCdo 8/2012, 1 Cdo 51/2017 z 28. novembra 2018 a 8 Cdo 69/2018 z 24. apríla 2019.

25. Vychádzajúc z doposiaľ uvedeného možno zhrnúť, že rozhodovacia prax sa ustálila v tom, že k omeškaniu na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru (§ 119 ods. 1 veta prvá, § 256 ods. 1 zákona č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce) dochádza u jednotlivých náhrad mzdy spravidla za ten-ktorý mesiac podľa toho, kedy u nich nastala splatnosť a nie až právoplatnosťou rozsudku o určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Riešenie tejto otázky dovolacím súdom hoci z pohľadu zákona č. 65/1965 Zb., ktorý bol s účinnosťou od 1. apríla 2002 zrušený, zodpovedá aj súčasnému zneniu zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce a je plne akceptovateľné aj na súčasnú právnu úpravu (k tomu porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu z 26. januára 2015 sp. zn. 5 MCdo 8/2012).

26. Vychádzajúc z vyššie citovaných rozhodnutí dovolacieho súdu možno zhrnúť, že o otázke priznania úrokov z omeškania z náhrady mzdy z neplatne skončeného pracovného pomeru bolo dovolacím súdom opakovane rozhodované, rozhodovacia prax sa ustálila a dovolanie žalovaného je i v tejto časti dôvodné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietnuť.

27. Ak mal dovolateľ okrajovo aj za to, že konkrétna právna otázka bola v judikatúre dovolacieho súdu riešená rozdielne, než ju posúdil odvolací súd (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP), potom mal konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, z ktorých vyplýva rozdielnosť v rozhodovaní danej právnej otázky, čo v posudzovanom prípade žalovaný neurobil. Absenciu uvedenej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie tejto časti dovolania podľa § 447 písm. f/ CSP.

28. Pokiaľ podľa obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľ poukazuje na prípustnosť dovolania aj podľa § 420 písm. f/ CSP, keď tento síce výslovne neuvádza ako dovolací dôvod, ale v bodoch 13. a 14. dovolania len spomína tento dovolací dôvod, pričom cituje z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017, ktoré pojednáva o rozhodnutiach súdov, ktoré nie sú dostatočne zdôvodnené, čo súdy posudzujú ako uvedený dovolací dôvod, dovolací súd je názoru, že dovolateľ neuviedol konkrétne, v

čom vidí nesprávny procesný postup súdu v tomto konkrétnom prípade, ktorým by znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

29. Z opatrnosti však dovolací súd skúmal existenciu tohto dovolacieho dôvodu z hľadiska prípadného nedostatočného zdôvodnenia. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná za inú procesnú vadu než je zmätočnosť, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj R 111/1998). K uvedenej možnej námietke nedostatku v odôvodnení rozhodnutí súdov nižšej inštancie, dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku dňa 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Od tohto stanoviska dovolací súd aj za účinnosti CSP (§ 420 písm. f/) nevidí dôvod sa odkloniť.

30. Teda len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP, a to napríklad vtedy, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatury Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabykh proti Rusku, sťažnosť č. 52854/99, rozsudok z 24. júla 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, sťažnosť č. 8262/02, rozsudok z 23. júla 2009).

31. Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie ako výnimky druhej vety stanoviska R 2/2016. Je potrebné prisvedčiť základnej argumentácii dovolateľa, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. O porušenie tohto práva žalovaného v preskúmvanej veci však nejde.

32. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k právnemu posúdeniu veci súdom prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

33. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, a to sčasti podľa § 447 písm. c/ CSP, sčasti podľa § 447 písm. f/ CSP.

34. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.